

V Bruseli 6. júna 2019
(OR. en)

9878/19

SOC 406
EMPL 303
ECOFIN 537
EDUC 255

POZNÁMKA

Od:	Predsedníctvo
Komu:	Výbor stálych predstaviteľov/Rada
Predmet:	Horizontálne aspekty európskeho semestra 2019 týkajúce sa sociálnej oblasti a zamestnanosti – diskusia o smerovaní

Delegáciám v prílohe zasielame orientačnú poznámku predsedníctva, v ktorej sa načrtáva kontext diskusie o smerovaní a poskytujú usmernenia a ktorá tiež obsahuje súbor otázok, o ktorých majú ministri rokovať na zasadnutí Rady EPSCO 13. júna 2019.

Diskusia o smerovaní – horizontálne aspekty európskeho semestra 2019 týkajúce sa sociálnej oblasti a zamestnanosti

EPSCO 13. júna 2019

Cyklus semestra: kompas pre udržateľný a inkluzívny rast v Európe

Balík opatrení týkajúci sa európskeho semestra 2019 potvrdzuje, že Európska únia naďalej zaznamenáva hospodársky rast a rast zamestnanosti. Koncom roka 2018 bolo v EÚ zamestnaných viac ako 230 miliónov ľudí a miera nezamestnanosti naďalej klesá, pričom v súčasnosti sa nachádza výrazne pod úrovňou pred krízy. Okrem toho je pravdepodobné, že miera zamestnanosti, ktorá v roku 2018 dosiahla úroveň 73,1 %, sa priblíži k cieľu stratégie Európa 2020 v oblasti zamestnanosti na úrovni 75 %.

Zároveň klesá aj počet ľudí ohrozených chudobou alebo sociálnym vylúčením. Ku koncu roka 2017 bolo chudobou alebo sociálnym vylúčením ohrozených o 4,2 milióna menej ľudí ako v roku 2008. Napriek tomu, že cesta k dosiahnutiu cieľa stratégie Európa 2020, ktorým je zníženie počtu ľudí postihnutých chudobou alebo sociálnym vylúčením o 20 miliónov, je stále dlhá, pri dosahovaní tohto cieľa sa dosiahol pokrok a zdá sa, že situácia sa rýchlo zlepšuje.

Nie všetky členské štáty však majú z týchto pozitívnych trendov rovnaký úžitok.

Európsky semester zohráva ústrednú úlohu pri koordinácii a monitorovaní hospodárskych a sociálnych politík v Európskej únii aj pri pomáhaní členským štátom dosiahnuť ciele stanovené v stratégii Európa 2020. Vďaka štrukturálnym reformám v rámci európskeho semestra sa podporil inkluzívny rast a zamestnanosť a zároveň sa uľahčilo zmenšovanie makroekonomických nerovnováh. Začlenenie Európskeho piliera sociálnych práv do európskeho semestra od roku 2018 by mohlo tento proces ďalej podporiť, a to posilnením vzostupnej konvergencie smerom k lepším životným a pracovným podmienkam.

Súčasný cyklus európskeho semestra sa začal prijatím ročného prieskumu rastu (RPR) na rok 2019. Priority stanovené v RPR sú úzko prepojené a vzájomne sa posilňujú, z čoho vyplýva potreba integrovaného prístupu na vnútroštátnej úrovni a na úrovni EÚ s cieľom zabezpečiť inkluzívny rast a udržateľný hospodársky rozvoj, a tým zlepšiť celkovú sociálno-ekonomickú situáciu. Osobitná pozornosť sa v ňom venovala potrebe investícií na základe konkrétnej situácie na vnútroštátnej a regionálnej úrovni.

Stratégia Európa 2020: ciele súčasného desaťročia na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu

V stratégii Európa 2020 sa stanovili ambiciózne ciele v oblasti zamestnanosti, výskumu a vývoja, zmeny klímy a energetiky, vzdelávania, chudoby a sociálneho vylúčenia.

Úspech pri dosahovaní týchto cieľov je však rôzny. Cieľ týkajúci sa miery zamestnanosti na úrovni 75 % možno do roku 2020 splniť. Pokrok sa jednoznačne dosiahol aj v sociálnej situácii; ako sa však uvádza vyššie, splnenie cieľa, ktorým je vymaniť 20 miliónov ľudí z rizika chudoby alebo sociálneho vylúčenia, zostáva výzvou a konečný výsledok v tejto oblasti bude ovplyvnený celkovým hospodárskym výhľadom.

Hoci sa ciele stratégie EÚ 2020 vzťahujú na rôzne oblasti, všetky sú navzájom prepojené. Prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a odbornej príprave je kľúčom k tomu, aby sa ľuďom umožnilo začleniť sa do trhu práce. S cieľmi v oblasti vzdelávania a zamestnanosti je zároveň úzko spojený cieľ stratégie Európa 2020 v oblasti výskumu a vývoja. Na jednej strane môžu výskum a vývoj viesť k tvorbe pracovných miest a zvýšiť zamestnateľnosť a produktivitu zabezpečením potrebných zručností a technológií; na strane druhej by nové technológie mohli podnietiť aj ďalšie spoločenské zmeny a transformácie na trhu práce.

Európsky semester, ktorým sa monitoruje pokrok pri dosahovaní cieľov stratégie EÚ 2020, zároveň poskytuje aj rámec na analýzu a zabezpečenie silného prepojenia medzi týmito cieľmi. To bude aj naďalej predstavovať základný prvok pri koordinácii reforiem v oblasti sociálnej politiky a politiky zamestnanosti.

Ďalší postup: sociálna politika a politika zamestnanosti ako kľúčové prvky procesu európskeho semestra

Členské štáty sa každý rok zaväzujú vykonať štrukturálne reformy zamerané na vytvorenie priaznivých podmienok na posilňovanie účasti na trhu práce, podporu iniciatív zameraných na zvyšovanie kvalifikácie a rekvalifikáciu a zabezpečenie sociálneho a hospodárskeho začlenenia všetkých ľudí.

K nedávnomu rastu zamestnanosti prispeli najmä ženy a starší pracovníci, v porovnaní s priemerom však stále existujú nedostatky v miere ich zamestnanosti. Vo viacerých členských štátoch je zároveň vysoká chudoba zamestnaných, ktorá ďalej rastie, pričom pretrváva vysoká úroveň príjmovej nerovnosti. Ohrozenie chudobou alebo sociálnym vylúčením zostáva problematické najmä v prípade nízkokvalifikovaných pracovníkov, detí, osôb so zdravotným postihnutím a ľudí s migrantským pôvodom. Je preto dôležité, aby boli výzvy v sociálnej oblasti a na trhu práce aj naďalej ústredným prvkom európskeho semestra a aby sa riešili v súlade s usmerneniami pre politiky zamestnanosti a Európskym pilierom sociálnych práv. Zabezpečením toho, aby všetci občania mali rovnaký úžitok z pozitívnych hospodárskych trendov, by sa posilnila udržateľnosť hospodárstva, zlepšila dôvera v Európsku úniu a rozšírila podpora spoločných európskych hodnôt.

Európsky semester: užitočný nástroj na usmerňovanie budúcej koordinácie európskej politiky

V odporúčaniach pre jednotlivé krajiny sa riešia hlavné hospodárske a sociálne výzvy aj výzvy v oblasti zamestnanosti, pričom ich vykonávanie je podstatou procesu európskeho semestra. Miera vykonávania sa v priebehu rokov zlepšuje, keďže na to, aby reformy nadobudli účinnosť, je zvyčajne potrebný určitý čas. Výsledkom je, že len 30 % odporúčaní pre jednotlivé krajiny na obdobie rokov 2011 – 2018 nezaznamenalo žiadny pokrok alebo zaznamenalo len malý pokrok, kým 26 % z nich sa vykonalo úplne alebo do veľkej miery. Ďalším zlepšením vykonávania reforiem sa európsky semester môže stať ešte silnejším nástrojom na koordináciu politiky v celej Európskej únii, čím sa prispeje k väčšej súdržnosti medzi členskými štátmi a celkovému zlepšeniu výsledkov EÚ.

Je preto nevyhnutné vynaložiť úsilie na zvýšenie miery vykonávania odporúčaní pre jednotlivé krajiny, a to prostredníctvom výmeny skúseností so spoločnými výzvami a najlepších postupov na ich riešenie, ako aj prostredníctvom účinného monitorovania vývoja a posilneného dialógu vo všetkých fázach so sociálnymi partnermi a inými zainteresovanými stranami na vnútroštátnej úrovni, ako aj na úrovni EÚ. Okrem toho je nevyhnutné podporovať reformné úsilie prostredníctvom primeraného financovania, a to účinným využívaním štrukturálnych fondov, najmä ESF a ESF +.

Na základe uvedeného a s cieľom poskytnúť informácie Európskej rade sa ministri vyzývajú, aby sa zaoberali týmito otázkami:

1. *Je európsky semester účinným nástrojom na zabezpečenie toho, aby členské štáty koordinovaným spôsobom zlepšili svoje výsledky v oblasti zamestnanosti a sociálnej oblasti okrem iného aj dosiahnutím cieľov stratégie Európa 2020?*
 2. *Ako by sa mohol proces semestra ďalej upraviť s cieľom posilniť jeho sociálny rozmer, a to aj zabezpečením riadneho zohľadnenia sociálnych aspektov v iných oblastiach politiky?*
 3. *Prostredníctvom akých opatrení by členské štáty mohli zvýšiť preberanie zodpovednosti za proces európskeho semestra s cieľom posilniť účinné a koordinované vykonávanie odporúčaní pre jednotlivé krajiny a vnútroštátnych reforiem?*
-